

re en betydelig styrkelse af uafhængigheden under konstitution i landsretterne.

Udvalget har overvejet, om værnet mod afskedigelse bør udstrækkes til også at gælde i tiden efter en konstitutionsperiode i en af landsretterne. Spørgsmålet er navnlig aktuelt for statsansatte, som ikke er ansat som fuldmægtige ved domstolene, og som efter en konstitutionsperiode vender tilbage til deres hidtidige tjeneste f.eks. i centraladministrationen. Det kunne hævdes, at frygten for negative reaktioner fra vedkommendes tjenestested efter konstitutionens ophør kunne rejse tvivl om den pågældendes uafhængighed navnlig i forbindelse med afgørelse af sager, der berører statslige interesser.

Udvalget har dog ikke fundet grundlag for at fremkomme med forslag i den angivne retning. Udvalget finder, at behovet for et ansættelsesværn, der rækker ud over konstitutionsperioden, må vurderes på baggrund af tradition og praksis her i landet, og da der ikke hidtil er påvist eksempler på, at offentligt ansatte er blevet mødt med negative reaktioner i anledning af den måde, hvorpå de har dømt i sagerne, finder udvalget ikke anledning til at foreslå et sådant værn. Hertil kommer, at det vil være forbundet med meget betydelige retstekniske vanskeligheder at etablere et værn, der rækker udover konstitutionsperioden.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 311-313.

4.5.6. Konstitutioner ved dommerens forfald eller ved embedsledighed

Såfremt den af udvalget foreslåede ændring af retsplejelovens § 17 a gennemføres, anbefaler udvalget, at retsplejelovens § 44, stk. 3, ophæves som overflødig. Den nævnte bestemmelse giver landsretspræsidenten mulighed for ved den faste dommers kortvarige forfald at meddele bemyndigelse til midlertidigt at forestå embedet som dommer ved byret.

Ved planlagt kortvarigt fravær vil embedets chef i kraft af sin kompetence til at lede og fordele arbejdet og til at overlade retssagsbehandlingen til ikke-udnævnte dommere kunne sikre, at retten under fraværet beklædes af en kompetent jurist. På tilsvarende måde vil embedets chef kunne fastlægge retningslinier for, hvorledes der skal forholdes ved kortvarigt ikke planlagt fravær. For de tilfælde, hvor embedets chef kortvarigt er afskåret fra at lede embedet, må der i generelle retningslinier ved det enkelte embede være taget stilling til, hvem der i chefens fravær udøver ledelsesbeføjelserne.

For så vidt angår de tilfælde, som efter gældende ret reguleres af retsplejelovens § 44, stk. 2, finder udvalget, at der i samme omfang som hidtil bør kunne

meddeles konstitution. Der vil forekomme en række situationer – sygdom, dødsfald, orlov og lignende – hvor dommerembedet ikke straks vil kunne besættes, og hvor der derfor er behov for at kunne konstituere en person som dommer i en kortere eller længere periode.

Udvalget finder det mest hensigtsmæssigt, at det bliver Domstolsstyrelsen, der får kompetencen til at meddele disse konstitutioner. Det vil således være Domstolsstyrelsen, der har det bedste kendskab til de enkelte dommerembeders situation, og som vil kunne lade denne viden indgå i vurderingen af, om der bør konstitueres en anden person som dommer og i givet fald, hvem det bør være.

Udvalget anbefaler i den forbindelse opretholdelse af gældende praksis, hvorefter konstitutionsstillinger, som på forhånd skønnes at blive af længere varighed, oplås. Som det fremgår ovenfor i afsnit 3.2.2., finder udvalget ikke, at Dommerudnævnelsesrådet skal afgive indstilling ved besættelsen af disse stillinger.

Udvalget foreslår endvidere bestemmelsen i retsplejelovens § 51, hvorefter konstitution meddelt efter retsplejelovens § 44, stk. 2, tilbagekaldes af Justitsministeriet efter ministeriets frie skøn, ophævet. Det skyldes, at denne ordning ikke findes forenelig med de hensyn, som bærer udvalgets forslag om at indføre ansættelsesværn for alle jurister ved domstolene.

Da varigheden af en konstitution ikke altid kan fastlægges på forhånd, foreslår udvalget, at det i stedet gøres til hovedreglen, at konstitutionen ophører, når den faste dommer genoptager sit virke, eller der udnævnes en ny dommer i den stilling, som er blevet besat ved konstitution.

Efter udvalgets opfattelse er det dog ikke hensigtsmæssigt helt at afskære muligheden for at tilbagekalde en konstitution uden for disse tilfælde. Der er f.eks. i tilfælde af dødsfald eller pludselig opstået sygdom situationer, hvor det kan være nødvendigt meget hurtigt at konstituere en person i den vakante stilling. Må det forventes, at konstitutionen bliver af længere varighed, anbefaler udvalget som nævnt, at der sker opslag af stillingen. I sådanne situationer må den første konstitution selvsagt kunne tilbagekaldes. Det samme gælder, hvis det af praktiske grunde har været nødvendigt straks at konstituere en mindre erfaren dommerfuldmægtig, og der senere viser sig mulighed for at konstituere en erfaren retsassessor. Endelig bemærker udvalget, at det ikke kan udelukkes, at der vil være tilfælde, hvor den, der er konstitueret, viser sig ikke at være stillingen voksen.

Udvalget foreslår derfor, at det i tilfælde som de nævnte skal være muligt at tilbagekalde konstitutionen.